

Délividék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 28.	
Telefon: 306.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Kislyben házon kívül	
egész évre	14.00
három évre	7.20
negyed évre	3.60
egy hónapra	1.20
Vidékre postán küldve	
egész évre	17.40
három évre	8.70
negyed évre	4.35
egy hónapra	1.45

A mélység a mélységnek kiált.

Irta: Prohászka Ottokár dr.

A november hava a „De profundis“ zsoltár hónapja. Őszinte megilletődéssel és sokkal mélyebb megértéssel énekeljük ezidőszert az azt, hogy „a mélységből kiáltunk hozzád Uram“, mint ahogy énekeljük máskor, amikor ugyan szintén elég mélyek az élet szakadécai, de nem oly feneketlenek, mint amilyenek manapság. Most ugyanis körülöttünk is, meg bennünk is nyílnak azok. Körülöttünk nyílnak a nemzetek, az államok, a társadalom és a kulturális rémségek mélységei, melyeket csaták, szenvedélyek, gőg és gyűlölet szakítanak a világ életében — ugyanakkor pedig bennünk is nyílnak örvények, a fájdalmak, a veszteségek az aggodalmak s gondok fekete vermei. E mélységek érzeteivel járunk a nagyvilág s társadalmunk mélységeinek peremén s azt énekeljük: „a mélységből kiáltok hozzád, Uram; Uram, hallgasd meg könyörgésemet“. S úgy tetszik nekem, mintha az egész hívő emberiség s nyomában még a gőgös megalázkodottságának szürcsuhájába öltözködött kultúra is járná a körmenetet s az is azt kiáltaná: De profundis!

De e mélységek alatt is vannak még mélységek; a siron inneni világ szakadécai alatt van még egy más világ s abban is mélységek s szakadékok nyílnak s úgy tetszik nekem, mintha ott is járnának szenvedő, bus lelkek s mintha onnan a föld alól is feltörne a szózat: De profundis!

A mi De profundis-unk az Istennek szól; hát ez a siron-tuli világé kinek szól? Azt mondanám erre, hogy az alsó mélység a felső mélységnek kiált s a felsőbb mélység az égre kiált. Eszerint az ő kiáltásuk hozzánk volna intézve s mi azután kiáltjuk azt tovább az eget Urához. Így valósul meg a zsoltár

szava, hogy a mélység a mélységnek kiált.

A mélységek e kiáltásaira találunk egy szép rávilágító eseményt a spanyol történelemben. Mikor Ferdinánd és Izabella hadserege bevonult a móroktól felszabadított egyik városba, a hadsereg élén vittek a szentkereszt zászlóját s alatta csoportosultak lovagok, papok és barátok. Mindezek a Te deum laudamus-t énekeltek. Mikor azonban a menet átvonulása közben az ének néha szünetelt, mindenfelől egy más láthatatlan karnak hangjai s éneke ütődött fel, mely a Benedictus, qui venit in nomine Domini éneket zengette. Ugy hangzott, mintha a föld alól gomolyognának fel az ének hullámai. Álmélkodva megállt a menet s kisült, hogy a hadsereg énekére a mórok földalatti tömlőceiben letartóztatott keresztények feleltek. Izabella rögtön kivezettette a foglyokat, kik az éhségtől elgyötörve, félig meztelenül s láncokkal rakottan jöttek elő oduikból. A legtöbbje ama vitéz lovagokból való volt, kik Cabra gróf szerencsétlen csatájában sebesültek meg és estek fogságba.

Hát ilyen két kar énekét hallom én is e hónapban. Bár mennyire tele van is szívünk gonddal, keservvel s bánattal saját bajaink fölött, azért a mi De profundisunk panaszhangjai közt is egy más nagy szenvedés jajsavát halljuk; halljuk a földalatti tömlőcök lakóinak, a tisztítóhely foglyainak, halottainknak, el-esetteinknek síró szavát: „könyörüljetez rajtunk, legalább ti, barátaink!“

Segíteni akarunk tehát rajtuk, még pedig azt szeretnők nekik megszerezni, aminél jobbat az ég sem adhat s aminél jobbra és szükségesebbre mi sem áhítozhatunk; szeretnők, ha nekik is, nekünk is az Isten az ő békéjét adná. Isten nyugalma és béké-

jét kívánjuk az egész világnak. Legyen megnyugvás az égben és szünjön meg Isten sújtani minket; legyen megnyugvás sok-sok kóbor s nyugtalan, tisztuló léleknek a siron túl; adjon nekik Isten örök nyugalma! S legyen megnyugvás itt mi körülöttünk is a szenvedő, lázadó emberek és a harcos nemzetek körül! Akárcsak a ringó

tenger, olyan ez a világ; ki csendesítheti azt le? De hál' Istennek, van mindnyájunknak kisebb-nagyobb körzetben hatalmunk, van szeretetünk, szánakozásunk, irgalmunk; öntsük ki ezek kenetét a magunk körében szenvedő testvéreink körül és — tudom — soknak békét hoztunk s adtunk vele. Ezzel segítjük legjobban a tisztuló lelkeket is.

Lemondott a francia kormány

Genf, nov. 14. A francia kormány a diplomáciai és katonai helyzetről szóló interpellációk megbeszélése után lemondott.

Nyugalom Pétervárott.

— Védik az idegeneket. —

Kopenhága, nov. 14. A szövetségesek jelentései szerint Pétervárott helyreállott a nyugalom. Az idegenek védelmére a város kapitánysága szolgálatot rendelt el. Semmiféle idegent sem szabad bántani.

A pétervári csapatok megadták magukat Kornilovnak.

Stockholm, nov. 14. Három napi szünet után tegnap újra érkeztek sürgönyök Pétervárról, melyek szerint ott helyreállott a nyugalom. Az újságok is megjelentek már. Antánt-hírek szerint a bolzevikiek mögött 50 ezer katona áll; de az egyetértés még nincs meg a pártok közt. Kornilov lovascsapatok segítségével véres harcok után benyomult Pétervárra, hol az összes katonaság megadta magát, a menzevikiek kivételével.

A bolgár cár az olasz fronton.

Trieszt, nov. 14. Ferdinánd bolgár cár a nyugati frontról elutazott az olasz frontra. Codroipóba ment, hol a katonai helyzetről tájékozódott, majd királyunk állomáshelyére utazott.

Ötezer embere van Kerenszkinék.

Kopenhága, nov. 14. Ide érkezett jelentések szerint Kerenszkinék csak ötezer lovasa és kevés gyalogsága van. Erős csapatok érkeztek a bolzevikiek segítségére az északi frontról. A moszkvai kormányzó megtagadta az engedelmességet a Bolzevikieknek.

A király utja a déli fronton.

Trieszt, nov. 14. Ófelsége állomáshelyére utazott és közel egy órai ottidőzés után tovább ment Gradiskán át.

Ujabb 17 ezer tonna.

Buvárhajóink jelentései szerint újabb 17 ezer tonna tartalmu ellenséges hajót súlyesztettünk el a tengeren. Ezek között van egy nagy gőzös 14.297 tonna tartalommal.

Szociális kongresszus Budapesten.

A Szociális Missziótársulat Országos Szervezete dr. Csernoch János bíbornok-hercegprímás elnöklésével a Szent István Társulat nagytermében közgyűlést és ezzel kapcsolatosan szociális kongresszusát tartotta, amelyen nagyszámu és elsőkelő közönség vett részt. Ott volt többek között Szmrecsányi Lajos egri érsek, Prohászka Ottokár székesfehérvári, Boromisza Tibor szatmári és Glattfelder Gyula esanádi megyéspüspök, Hajdu Tibor pannonhalmi bencés főapát, Mészáros János prelátnak, m. kir. udv. és várplébános, Giesswein Sándor prelátnak, orsz. képviselő, Jankovich Béla volt kultuszminiszter stb.

A hercegprímás megnyitó beszédében a szociális munka szükségét fejtegette és szeretettel üdvözölte a Missziótársulatot, amely — hangoztatta az illusztris szónok — meg akarja valósítani az igazi krisztusi, eszményi, felebaráti szeretetet. Ez okból felkeresi a nyomor tanyáit és segít, enyhít mindenütt, fényesen rácafolván az egyház ellenségeinek ama régi rágalma, hogy az egyház csak vigasztalja, de nem segíti a nyomorgókat.

Farkas Edith, a társulat főnöknője mondott rövid beszédet az országos szervezet céljáról és eddig végzett munkájáról. A két év óta működő szervezet a magyar kat. szociális munkának, a kat. nőmozgalomnak akar mentővára és arzenálja lenni. Foglalkozik a szociális kérdéssel minden ágával, elsősorban a nőkérdelemmel.

Rónai Petra nővér ezután a középponti szervezet jelentését terjesztette elő. Az Országos Szervezet, amely 1915 májusában alakult meg, eddig hatvanöt városban 540 előadást tartott. Az Országos Szervezetnek jelenleg 46 vidéki szervezete van.

A vidéki szervezetek is tartottak tanácskozást.

A Szociális Missziótársulat budapesti nagygyűlésére a zombori főkegyesület képviselőitében felmentek: Eperjessy Béláné társulati elnöknő, Krizsán Istvánné, Piukovics Ferenc káplán és dr. Fallér Alajos ügyvéd s leánya Valéria, főgimn. 8. o. magántanuló. E tekintélyes küldöttségnek a jelen nehéz közlekedési s egyéb viszonyok mellett vállalkozása magában a tényben rejlt tanujele ama lelkes felbuzdulása a munkásságnak, melyet a társulat magasztos feladatai megérdemelnek s mely feladatok érvényesítésében a tagok nemes buzgósággal közreműködni törekednek.

Zombor, sajnos! az egyesült erővel való működésre a nemzetiségi s felekezeti széttagoltság-nál fogva nem igen alkalmas, annál inkább kellene érvényre juttatni a nemes versenyzés elvét az egymástól elkülönödő tagozatok közt. Sajnos lenne, ha igaz lenne hogy a száma névze kevesebb tagozat a nemes versenyre érdemes közügyekben nagyobb sullyal esnek a mérlegbe, mint a homogén elemek egyesítésével könnyen tulsulyra juttatható többi társadalmi tagozat. Érdemes lenne a különféle jótékony egyletek tagjainak névsorát egybevetni és a versenyben való elsőbbség babérkoszoruját a méltónak odaitélni s a hátra-

maradóknak is buzdításul bemutatni, hogy kitűnjön, mennyire él a nagyközönségben az a tudat, miszerint a vármegye székhelye s

hivatott vezető körei nagyon megérdemlik a lelkes támogatást a közjó érdekében s a jótékony intézetek felvirágoztatására.

A malmosok felebbezése és a miniszter.

Az egyik városi közgyűlésen a törvényhatósági bizottság a gabonaárlnél a vámot 9 százalékban és a porlási százalékot 2 százalékban állapította meg. Ez a közgyűlés először 8 százalékban állapította meg a vámot. A törvényhatósági bizottság egyik malomtulajdonos tagjának felszólalása után azonban 9 százalékban lett kimondva a vám.

Nem sokkal később a közgyűlés után ülést tartott a bácsme gyei molnárszövetség. Az ülésen több malmos felszólalása után el-

határozták, hogy a közgyűlés megállapítását megfelebbezik. A Bácsme gyei Molnárszövetség vezetősége a határozatnak megfelelően meg is felebbezte a törvényhatósági bizottság ezen határozatát, melyben sérelmüket látták a malmosok.

A felebbezésre ma érkezett le a közlelmezési minisztertől a válasz. A leiratban a miniszter jóváhagyta a törvényhatósági bizottság határozatát és a Molnárszövetség felebbezését elutasította.

A zsidó főorvos és a katolikus sajtó.

Alig három hete, hogy szövéttük egy zsidó nő szemtelenkedését a zombori kórházban és most ismét kénytelenek vagyunk egy újabb esetről beszámolni. Három héttel ezelőtt egy jószívű asszonyság, a szende Schlieszerné akart parancsolni abban, mit olvassanak a keresztény katonáink. Most tovább mentek a zsidók egy lépéssel. Az eset itt következik úgy, ahogy megtörtént.

A zombori kórházban is, mint mindenütt, hozzájuttatjuk derék katonáinkat jó olvasmányhoz. Nagyon helyénvalónak és hasznosnak tetszett a gondolat, hogy az a sok ember szabad idejét hasznosan töltsék. A kórházi lelkész megbizásából egy ember különféle jó könyvet és újságot oszt szét a betegeknek. Es ezért minden népbárát kell, hogy elismeréssel legyen a kórházi lelkész iránt, hogy népünk értelmi és erkölcsi színvonalának emeléséhez minden módon hozzájárul.

Es most elérkeztünk a dolog velejéhez. Egy kórházi orvos nagyon sanda szemmel nézhetette ezt a munkát, mert midőn szombaton, nov. 10-én a kórházi lelkész megbizottja ismét imakönyveket és Sziv-újságot osztott ki a betegeknek, berohant lóhalálban a főorvos és — itt le nem írható szidalmak között — lehordta az illetőt és a kórház elhagyására szólította föl. A kórház egy zárdában van: a földszinten vannak a kórtermek, az emeleten a kápolna és a tisztelendő nénék. Az illető föl akart menni az emeletre, hogy a főorvosnak erről jelentést tegyen. De a főorvos megragadta és az ötödik lépcsőről letaszította s nekilökte az ajtónak, majd mikor az ember nyugodtan eladta, hogy ő az emeletre akar menni, ott pedig semmi parancsolni valója nincs a főorvosnak, újból brutálisan lökte és a kijárat felé tuszkolta.

Ha ez az eset valahol a legsötétebb Afrikában, a nyam-nyam négerék közt történik, akkor talán az európai ember sajnálkozva gondol ily műveltségre, ily feneketlen szellemi sötétségre. De hogy itt Magyarországon, 19 millió keresztény újabb és újabb pofoncsapást eltűnjön, egy bevándorolt zsidótól, az mégis csak ránk nézve szégyenletes és vérig bántó. De legalább jó alkalom nyílik rámutatni a zsidó népboldogító eljárására. Ők folyton a nép fölvilágosítását kiabálják, de ha egyszer

valaki afelől is fölvilágosítja a népet, hogy bizony a mi derék katonáink maholnap csak a zsidó vagyonért, az itthoamaradt „alkalmatlan” úzsorás zsidókért, a bankancsalókért, a posztócsalókért és a többi diszes mákvirágért halnak meg, akkor fölfortyan a zsidó szittya-magyar vére és kézzel-lábbal ágaskodik, kiabál, hogy ne „métélyezzék meg” a jó magyart. Hát csakugyan ennyire jutottunk? Tényleg ezentul csak zsidó-újságot szabad nekünk olvasnunk? Egy zsidó akar parancsolni hogy mit olvasson népünk fia? Hát hol vagyunk tulajdonképpen? A zsidók ígérte-földjén, vagy a pesti zsidó-negyedben, a Rombach-vagy a Dob-utcában? Vagy talán a főorvos ur tartja fenn a zárdakórházat?!

Magyarok! Keresztények! Szégyen volna, ha ilyen apró zsidógyerekek elijesztenének minket a nemzetmentő munkától! Hazánk nevetségessé válna a zsidók zsebébe vándorol. Ne engedjük a bevándorolt fajt urrá lenni fölöttünk! Ne engedjük a mi keresztény újságjainkat kivenni a kezünkből; hisz csakis ezek védenek meg bennünket. A zsidók uralma és féktelen fesztelenedése újságjainkon alapszik. Ne vegyünk zsidó újságot, ne támogassuk pénzünkkel ellenségeinket; mert ha a keresztények is a zsidókat támogatják filléreikkel, akkor nemsokára még a házukat is felgyújtják a fejünk fölé.

Grün Ernő.

Szerdán, csütörtön és pénteken

40 hadiárva

felruházására jótékonycélu előadás dr. Biró Károly udv. tan. polg. védnöksége alatt színpad kerul a Phoenix-filmgyár remeke

Utolsó hajnal

Rejtelmes történet négy felv. a

LIFKABAN.

Kávéházakban kérje a „Délvidék”-et.

Szabadkai pusztákon.

Nincs mit enni az uraknak.

Elmondok a magyar parasztról és a mostani viszonyokról egy igen jellemző esetet:

Kisétáltunk — három uriaszszony — Ludasra és valami dolgunk lévén az illetővel, betértünk egy paraszttasszony házába. Azonnal terített (délután 3 óra volt) és elébünk tett disznósajtót, disznótepertőt, turót, bort stb. A héten vágott disznót, bora termett 250 liter, — de nem ad! — Evés után elpakkolta a maradékot és egyikünknek e szavakkal nyújtotta át: „Vegye, lelke, maguk uraknak tudom, nincs mit enni, nekünk meg van!” A hölgyek jóízűt nevettek; én nem... Hát így! A parasztnak csak van, mi meg az üres piacon ábrándozunk az „Uruk” nincsetlenségén!

Ilyen a magyar!

Ugyanekkor történt e kis eset, mely élesen megvilágítja, ecseteli a magyar paraszt jellemét, lelkét.

Ottlétünk alatt belép egy 19-20 éves legény, ki meglátva a három urinót, úgy elszégyelte magát, hogy köszönni is restelt és pironkodva az ajtó mögé húzódott s egész idő alatt onnét sandított csak ki a szép dákákra, úgy kalap alól, félszeggel...

Az egyik hölgy ittfeledte a vendéglátó háziaknál a pénzes erszényét, — csekély összeg volt benne, — nem is tartotta érdemesnek visszafordulni, gondolván, majd el-megy érte máskor. Körülbelül Palicsra értünk, mikor örült vágatást hallunk; — mintha a régmúlt időkből egy királyi futár alakja elevenedett volna fel szemünk előtt, — jön lóháton a mi legényünk! Nem szól semmit, csak előveszi a lajbizsebből az erszényt és nyújtja. Megrohanjuk, hogy miért fáradt; majd megtaláltuk volna mi azt ott máskor. Mire ő nagysokára csendesesen azt mondja: „Jobb szeretem én ezt így!” Megérinti kalapját és visszafordul.

— A szappan utja. Egy vagon szappan története. Hangzik imígyen: A szappangyár előállította a szappant és megvette tőle Szaliter Nátán. Szaliter Nátán eladta Schweid Mayernek, Schweid Mayer eladta Kövesdi Jenőnek, Kövesdi Jenő eladta Auer Dezsőnek, Auer Dezső eladta Schönfeld Salamon és Tesser Dezső ügynököknek, Schönfeld és Tesser eladták Schildkraut Sámuelnek, Schildkraut Sámuel eladta Benedek Árminnak. Ilyen utakat tesz meg egy vagon szappan. — Ennyi kézen megy keresztül, még mielőtt megnézték, kirakták, elraktározták volna. Ennyi ember kereskedik vele, nyereszkedik rajta és egyik se gondol rá, hogy sehol se lehet szappant kapni, a közönségnek kell a szappan, mosásra és mosdásra való szappan. Vándorol a szappan kézzől-kézre és minden uttal, minden állomással, minden új tulajdonossal drágább és drágább lesz. S így lesz a tizkrajcáros szappanból tizkoronás szappan. De azért vannak emberek, akik nem értik, miért akarják a magyar fogyasztók ki-kergetni a galiciaiakat és miért iparkodnak mindenütt fogyasztási szövetkezetet alakítani.

NAPI HIREK.

A „haláltánc“.

Ó szegény maórik, ó szegény maórik
Nem elég a Dardanellák!
Kik ott megmaradtak, azt most
Passzióból táncoltatják.
[angol tiszték]

Ó szegény maórik, akkor ott a
Fájdalomból táncoltatok.
Most itt vig az élet, tisztjeitek között
Félre a but, vigadjatok!

Mutassátok itt be nemzeti táncotok,
Táncoljatok, fel, nosza hát,
Hogy a sok tábornok, angol gene-
rális,

Nevettében fogja hasát!

BIERMANN MARISKA

— Házasság. Dukai Takách Edith és almási Kovachich János m. kir. 4. honvédszázár ezredbeli főhadnagy, néhai almási Kovachich János nyugalmazott m. kir. honvédszázár százados fia f. hó 23-án házasságot kötnek.

— Adakozzunk a szegény szabadkai nyugdíjasoknak! A nyugdíjasok éhenhalnak Szabadkán. Örök szegénye a vállalatoknak és a városnak, hogy e drága világban is merészelnek csalódos nyugdíjas embereknek 18—20—40 korona havi nyugdíjat adni. Egyesületük most föllállította a gyorssegélyirodát. Ennek támogatására kéri föl a szabadkai közönséget. — Lapunk szerkesztősége bármily adományt, bármily használható dolgot átvesz, nyilvánosan nyugtáz és átszolgáltat az irodának. — Adakozzunk a szegény szabadkai nyugdíjasoknak: sok köztük az özvegy és az árva!

— Három évi fegyháznál 3 napon vitatkozik. Három és félevesi fegyházra ítélte a múlt évben a szabadkai kir. törvényszék Winter Lajost. A vizsgálati fogsággal 6 hónapot kitöltöttnek is vett a büntetésből a bíróság, de a 3 évbe sem tudott belenyugodni Winter. A múlt év júliusában Szabadkáról megszökött. Csak egy év múlva fogták el, június 16-án, Budapesten. Tegnap hirdette ki előtte a szabadkai bíróság a Kuria ítéletét, mely ugyanaz, mint az első bíróságé. Winter meg is nyugszik abban, hogy 3 évig fegyházban lesz, csak abba nem egyezik bele, hogy ez év június 19-től számított elfogását, holott öt már 3 nappal előbb elfogták Budapesten. Ezt a 3 napot nem akarja elengedni; annyival előbb akar kiszabadulni. Eziránt föl vétette panaszát.

— Hivatásos rongyszedők Szabadkán. (Levél a szerkesztőhöz.) Alig van oly nap, hogy vagy az egyik, vagy a másik ujság ne panaszkodnék a mindig növekvő papirhiányról, amelynek 2 főoka természetesen a munkáskéz és az anyag hiánya. Szóljunk most csak az utóbbiról. Igaz, hogy a papír anyaga, a rongy is megritkult, és így meg is drágult, mint minden keresett és életszükséges cikk; — de éppen azért volnának ráutalva, hogy a már kész és használat utáni rengeteg papírt megbecsüljük, összegyűjtjük és ismét a papírgyárba küldjük. Ehelyett mit látunk? Vaggonokat lehetne minden hónapban megtölteni az el-

használt ujság-író- és csomagoló papírral, elrongyolt papirdobozokkal, amelyek Szabadkán az utcákon, a városház, a bankok, kereskedők szemetes-ládáiban porral, piszokkal összekeverve elrothadnak, az utakat elcsufítják, még a közönséges napokon is; annál inkább hetivásárokon, de leginkább az 5 országos vásár napján, amikor szóról-szóra papirrongyokon járunk. Nagyon kifizetné magát, ha hivatásos rongyszedők, vagy gyermekek is, összeszednék a tömérdek papírt az utcákról, utakról és kilószámra eladnák olyan közvetítő kereskedőknek, mint ez a rosszvasakkal, rongyokkal is történik.

— Hajnali séta a palicsi parkban. Kedves Szerkesztő Ur! Vasárnap kinn voltam a palicsi piacon és konstatahíhattam, hogy az első villanyos megérkeztek, negyed 7-kor már semmit sem lehetett kapni, mert két villanyos-kocsi tele kofákkal megérkezett és ezek a harcias asszonyok elárasztották a piacot, mely második olasz harctérnek bizonyult rövid idő alatt, oly pusztítást végeztek. Pár pillanat alatt baromfit és zöldségféléket összeszedtek, közben pedig a vásárolni akarókat gorombasággal traktálták. Utóbbiak üres kézzel cammogtak haza, megelégedve azzal, hogy legalább egy kora hajnali kellemes sétát tettek a palicsi parkban. Az igen egészséges volna, ha különben dühöngene az ember az előbbieken. De a hatóság — szerény véleményem szerint — gondolkodhatnék arról, hogy az idevaló csendőrség ne engedje, hogy e kofák már 6 órakor kijöjjenek, hanem később, hogy időt engedjenek a palicsi közönségnek, hogy szükségletét — már amennyire lehet — beszerezhesse.

B.

— Két évi fegyház a kerítésért. Gogolák Annát 2 évvel ezelőtt Cservenkán elkövetett kerítés miatt a szabadkai törvényszék 1 évi és 3 hónapi börtönrre s 40 korona pénzbüntetésre ítélte. Ő természetesen nem nyugodott meg, hanem felebezett. A királyi ítélőtábla és a Kuria azonban kissé talán lehütötte a kedvét, amennyiben büntetését fölemelték 2 évi fegyházra és 1500 korona pénzbüntetésre. Csak az a baj, hogy Gogolák Annát nem lehet megtalálni, mert Budapestről legutóbb ismeretlen helyre költözött, elfelejtve bejelenteni hollétét.

— Új bélyegek. Legközelebb harmincöt és negyven filléres, azonkívül három, öt és tíz koronás postabélyegek kerülnek forgalomba. A harmincöt és negyven filléres bélyegeken az aratást, a többin pedig az országházat ábrázoló új postabélyegek rajza lesz.

Valódi amerikai

fogak és fog-sorok.

Különlegességek fogászati munkákban, aranyból és platinából, valamint arany- és platinafogak, koronák és hidak, ugyszintén szájpadiás nélküli fogak. Foghuzás teljesen érzéstelenítve és fogtömések (plombálások.)

Schäffer Géza vizsgázott fogtechnikus.
Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház. Telefon 56.

A régi kiadású turulmadaras bélyegek és a koronázási emlékbélyegek érvényessége december végén megszűnik.

— Olesó a ház. Márics Károly bajai földműves, afeletti bánatában, hogy nemrégiben Bóhm-utcai házat olesón adta el, kertjének egyik fájára felakasztotta magát. Mire a házbeliek észrevették, már halott volt.

— Rabló cigányok. Vakmerő rablás történt Gádonon. Egy gazda cselédei négy lóval dolgoztak a földön. Alkonyatkor hazafelé készülődtek. Befogták a lovakat és indultak. Ebben a pillanatban ott teraszt egy cigánybanda, megtámadták a cselédeket fegyverrel, elszedték tőlük a lovakat és kocsikat és elhajtottak. A rabló cigányokat keresi a csendőrség.

— Nehány szó a tegnapi „Nyiltér“-ről és a „Sport“-rovatról. A *Delvidék* tegnapi számának negyedik oldalán a Sport-rovatban és a Nyiltérben megjelent ujságközleményekre vonatkozóan a szerkesztőség megállapítja, hogy azok merőben ellentétesek a szerkesztőség véleményével. A sport rovatban a mérkőzés lefolyásáról szóló cikket maga a Bácska vezetősége írta, ellentétként annak a kritikának, mely a *Delvidék* hétfőn délután megjelent számában sportrovatvezetőnk tollából eredt. A nyiltér-rovatban Bizottság aláírással erre a sportcikkükre a Bácska vezetősége kijelenti, hogy az valótlanság. Ezzel szemben a *Delvidék* szerkesztősége megállapítja, hogy a Bizottság által irt nyiltéri nyilatkozat nélküli a valóságot és sportrovatvezetőnknek a vasárnapi mérkőzésről megirt kritikáját teljesen magáévá teszi. Egyébként mindazok ellen, akik törvénybe ütköző magatartást tanúsítottak a Bácska által leadott cikkek kiszedésével kapcsolatban, a szerkesztőség a mai napon megtekte a feljelentést.

SPORT.

A „Bácska“ Sz. A. C. és a közönség félrevezetése.

A sportélet elzűllésére vall, hogy egyik szabadkai futballegyesület, a „Bácska“ Sz. A. C. egymásután, most már kétszer megismétlődő esetben frappáns izléstelenséggel, csupán reklámhajszából első osztályú csapatok mérkőzését hirdette, holott a világot összekiabáló hatalmas nyomdabetétek mögé vas-tag hazugság rojtözött. — Mindkét esetben nemcsak a falragaszok, hanem a „Bácska“ vezetősége által félrevezetve, s *Delvidék* is I. osztályú csapatok mérkőzését hirdete.

A *Delvidék* sportrovatvezetője már M. T. K. mérkőzése után közölte bizalmatlanságát Bácska egyik vezetőjével. Ez a vezető, ki akkor került „Bácska“ élére, nyomatkosan hangsúlyozta, hogy a jövőben hasonló eset nem fordulhat elő, mert a *Delvidék* informálását hüen, a tényállásnak megfelelően fogja teljesíteni. I. L. Sz. csapattal megtartott mérkőzés azonban megcáfolja, mintha a Bácska az igazságnak megfelelően tájékoztatta volna a *Delvidéket*.

Ugy M. T. K., mint I. L. Sz. csapatának összeállításáról most már birtokunkban levő hiteles tá-

jékoztatás után megírhatjuk, hogy Bácska Sz. A. C. a közönséget szándékosan félrevezette, mert M. T. K. I-el mérkőzést le nem kötött, továbbá I. L. Sz. válogatott csapatának mérkőzését hirdette, mely ugyancsak nem teljesedett be. Nagyon helyénvaló lenne, hogy az érdekelt sportegyesületek a jövőben megakadályozzák, hogy hasonló eset forduljon elő.

A Piáve torkolatánál vagyunk.

Hivatalos olasz jelentés: Az asiagói síkságon az ellenség újabb támadásokat indított. Erős küzdelmek után az ellenséget visszavertük.

Tegnap délután erős csapatmozdulatokat vettünk észre, melyeket tűzérési tűzünk megakadályozott. Az ellenség a Brenta-vonaltól egészen a Piave torkolatáig előrenyomult és elfoglalta az általunk kiürített helyeket. Monte san Donna di Piavenál a jobbpartra nyomult és ott hidfőállást alakított.

Gyorsan körülfoztuk és erős harc után a másik partra kergettük vissza. Tegnap repülőgépeink géppuskával támadták meg a folyó felé nyomuló csapatokat.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám

Felelős szerkesztőnk telefonszáma: **Palics 34.**

Korzó Mozi

műsora.

Szerdától—vasárnapig:

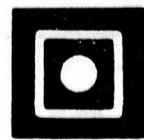
A szezon meglepetése!

Fedák Sári

első fellépte, briliáns alakítása: A

Három hét

Dráma 5 részben. ELINOR GLYN világhírű regénye.

Előadások kezdete d. u. 5 és 8-kor.

37. Novemb. 15.

Mozgófényképszínház.

— Fedák Sári a Korzó Mozi-ban. Hetekkel ezelőtt fényes és előkelő közönség intim premier estéjén mutatták be Budapesten a mozi évad egyik mohón várt legnagyobb eseményét a „Három hét” című Fedák filmet. A nagy nyilvánosság elé Budapesten december közepén kerül a mozgóképek otthonában, a Korzó Mozi azonban már szerdán bemutatja Szabadka közönségének ezt a pazar pompájú és Fedák Sárinak ragyogó művészetét csillogtató filmet. — A páratlan sikerek erejével ragadta magával a kényes izlésű premier a közönséget s így kétségtelen, hogy a Korzó Mozi bemutatója a legszebb estét jelenti. A főbb szerepeket Fedák Sárin kívül Balassa Jenő Kertész Dezső, Fehér Gyula, Almási Sári és Kende Paula játsszik hatásosan érvényre juttatva a „Három hét” világhírű regény minden bájosságát. Az előadásra jegyek már válthatók.

KORZÓ MOZI MŰSORA:

Szerda—vasárnap: *Fedák Sári első fellépte* a szezon művészi eseménye, legelragadóbb magyar film: *Három hét*. Irla: Elynor Glyn.

Hétfő—szerda: *Raskolnikov* (Bűn és bűnhődés). Dostojevszkij szenzációs regénye.

LIFKA MOZI HETI MŰSORA

14—15—16: *Az utolsó hajnal*. Rejtelmes történet 4 felv. Phönix film. 40 hadiárva felruházására jótékony célú előadás védnök dr. Bíró Károly udv. tan. polgármester.

17—18: *Éjféli után* detektív dráma 4 felv. és *Bakfis napló* vigj. 3 felv.

ELMŰ

MOZGO

Szerdán csütörtökön:

Könyelmű

fiú

dráma 3 felv. és a fényes kísérő műsor.

Előadások kezdete: hétköznap fél 6 és fél 9 órakor, vasár- és ünnepnap pedig 2—8-ig és este fél 9 órakor.

Szülő eladás

10 és fél kapa szép fekvésű majsai-uti szőlő 7000 koronáért családi okok miatt eladó. Közvetítők díjaztatnak. Cím a kiadóhivatalban megtudható.

A hetedik magyar hadikölcsön.

(Folytatás.)

A kölcsön felmondása.

A m. kir. pénzügyminisztérium a kibocsátandó 6%-os, valamint 5 $\frac{1}{2}$ %-os járadékkölcsönre vonatkozólag fenntartja magának azt a jogot, hogy előre közzéteendő három havi előzetes felmondás mellett, a kölcsönt egészben vagy részben, névértékben visszafizethesse. Azonban a felmondás a 6%-os járadékkölcsönrel 1922 augusztus 1-ét, az 5 $\frac{1}{2}$ %-os járadékkölcsönrel pedig 1925 június 1-ét megelőző időre nem történhetik.

Betétek felhasználása.

A betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél s más ily cégeknél 1914 évi augusztus hó 1. előtti betéti könyvre elhelyezett, egyébként a moratorium feloldó-rendeletben foglalt korlátozások alá eső betétek a kibocsátásra kerülő kölcsönre történő befizetések céljaira — önérthetőség a kikötött felmondási idők épségben tartása mellett — teljes összegükben igénybe vehetők. Azok, akik a befizetésekre pénzügyintézet betétjüket kívánják igénybevenni, annál az intézetnél vagy cégnél, illetve annak az intézetnek vagy cégnek közvetítésével tartoznak jrgyezni, amelynél a betét el van helyezve.

Különleges kedvezmény a hetedik hadikölcsönrel.

A kibocsátásra kerülő 6%-os, valamint 5 $\frac{1}{2}$ %-os járadékkölcsönkötvények felhasználhatók lesznek a törvényhozás részéről előreláthatólag már a közel jövőben teendő intézkedések alapján kivetendő hadinyereségadó fizetésére.

A hadinyereségadó fizetésénél a kötvények — figyelemmel arra, hogy az aláírási ár megállapításánál a folyó kamatok is számításba vétettek, s figyelemmel, hogy az aláírási helyek ötven fillér jutalékot szoktak a feleknek megtéríteni, — minden 100 korona névérték után a voltaképpeni kibocsátási ár, tehát a 6%-os járadékkölcsönkötvénynél K 97.13 — 50 f. = 96.63 f. az 5 $\frac{1}{2}$ %-os járadékkölcsön kötvénynél pedig K 91.25 — 50 f. = 90 K 75 f. fog számításba vétetni.

Kölcsönnyújtás kedvezményes kamatláb mellett a kibocsátandó kötvényekre kölcsönjegyzés céljaira.

A kibocsátandó kötvényekre az Osztrák-Magyar bank és a m. kir. Hadikölcsönpenztár a kötvényeknek kezizálogul lekötése (lombardirozása) mellett a névérték 75%-áig, a mindenkori hivatalos váltóleszámitolási kamatlábon nyújtanak kölcsönt.

Ugyancsak a mindenkori hivatalos váltóleszámitolási kamatlábon nyújtanak náluk zálogul elfogadható értékpapírokra kölcsönt, ha a felveendő összeg igazoltan a jelen felhíváti alapján aláírt összegek befizetésére szolgál. A mérsékelt kamatláb kedvezményében a meghosszabbított ily kölcsönök is részesülnek.

A fenti befizetési határidők alatt folyósított és igazoltan a jegyzett összegre történő befizetés céljaira szolgáló kölcsönök után a fél kívánságára a mindenkori hivatalos váltóleszámitolási kamatláb helyett évi 5%-os állandó kamatláb biztosítatik. Ezenfelül a fent körülírt módzatok mellett azoknak, akik

igazolják, hogy a jelen aláírási felhívásban foglalt befizetési határidők alatt az aláírásra bocsátott hadikölcsön jegyzése céljából más hitelintézetnél vagy bankcégnél vettek fel kölcsönt, a kölcsön ama részének visszafizetésére, amely az erre irányuló kérelem előterjesztésekor még igazoltan fennáll, évi évi 5%-os állandó kamatlábon fognak új kölcsönt nyújtani, s ennek a kölcsönnek meghosszabbításánál is évi 5 százalékos állandó kamatlábat fognak számítani.

Az aláírók kívánságára a kibocsátandó kötvényeket a szelvények beváltásával megbízott hivatalos beváltóhelyek június 30-ig költségmentesen fogják megőrizni és kezelni.

(Vége.)

SZÖRMÉKET

legszebben átalakít

KERTÉSZ MIKLÓS

dívatszűcs

Vörösmarty-utca 52. szám.

Uj magyar Vörös-kereszt sorsjegy!

Részletfizetésre:

2 drb 25 havi részlet á 6 korona
5 drb 24 havi részlet á 15 korona
10 drb 30 havi részlet á 25 korona

Az első részlet kifizetésénél átadom a törvény értelmében kiállított részletet, úgy hogy a legközelebbi húzásban már résztvesz. Évenként 5 húzás, az első húzás dec. 5-én. Vidéki megrendelések postómentesen.

Kapható

a **Kunetz-Bankban**
Szabadka, Eötvös-utca.

Dohányzók

még kaphatnak gyári áron cigarettá hűvelyt. Eredeti vergé-papíron készült, békeidőből való jóminőségű hűvelyt, 1 doboz 100 hűvelyt, 60 fillér. 1000-kint 5% engedmény. Családi levélpapír, 100 levélpapír és 100 boríték (a boríték selyembe-tétű) 5 kor. 50 fill. mind a 200 darab. Szabadkai látóképek és más újdonságok darabja 10 fillér. **Névjegyek azonnal izlésesen készülnék.** Iró- és csomagolópapírok gyári raktára.

Lipsitz és Lampel

könyv-, papírkereskedése és könyvnyomdája. Szabadka, Rudics-utca.
Telefon 604 sz.

Faszén eladó

Bánó és Bröder cégnél

Telefon 4-46. Kossuth utca.

Ujságkihordó

leány felvétetik

a „DÉLVIDÉK”

kiadóhivatalában.

ELKELT!

E hirdetés csak a földbirtokot eladni, vagy venni akaró közönséget érdekli!

A Jászapáti Gazdasági és Iparbank Részvény Társaság tulajdonát képezett, Szilágymegyében levő zálognoki és nagyderzsídi birtokok elkeltek. Az eladást a tulajdonos pénzügyintézet megbízásából a Nagy Lajos Országos Adásvételi és Reklámválalata Debrecen — közvetítette és bonyolította le lelkiismeretes becsületességgel úgy az eladó, mint a vevő legelőjesebb megelégedésére.

E vállalat fennáll 18 év óta. Minden megbízást maga a tulajdonos intéz el személyesen. Adásvételi megbízásokat elfogad költség-előleg nélkül! Központi Iroda: Debrecen, Csapó-u. 19. sz. Alapított 1900-ban.

Kiskertések figyelmébe!

Most is vethető bűtermő ujjólandi

spenotmag

negyedliterenkint 2 koronáért kapható IV. kör, Berossényi-utca 637. szám alatt.

NŐI KALAPOK

átmeneti, őszi és téli velour-, nemez-bársony-, selyemkalapok vagy választékban megérkeztek utolérhetetlen olcsó árban, míg a készlet tart. Fátyol, szalag, virág- és tolltűzések. Gyászkalapok minden árban. Atalakitások, díszítések legolcsóbb árban, ugyancsak szőr-mében is a legdivatosabb gallérok s muffok készülnek.

RODE IMRÉNÉ Szeged.

MENETREND

Budapestről érk.	délután 1:00	éjjel 6:01*
		12:24
		3:59
Budapestre ind.	délelőtt 10:15*	délután 1:55
	éjjel 12:45	5:23
Zomborból érk.	délelőtt 10:02*	éjjel 10:11
Zomborra ind.	éjjel 6:14*	5:23
Ujvidékről érk.	délelőtt 7:42	délután 1:21
	éjjel 1:50	1:48
Ujvidékre ind.	délután 1:48	éjjel 6:26*
		4:44
Szegedről érk.	délelőtt 7:42	délután 12:40
	éjjel 8:07	8:07
Szegedre ind.	délelőtt 6:15	délután 1:30
		éjjel 12:05
Cservenka—Gombosról érk.	éjjel 8:57	
Cservendka—Gombosra ind.	éjjel 4:42	
Zentáról érk.	" 11:05	
Zentára ind.	" 4:33	
Bajáról érk.	délelőtt 9:02	
	éjjel 9:26	
Bajára ind.	" 7:00	
	" 6:05	
Bácsalmásról érk. délelőtt	7:45	

A *-gal jelzettek gyorsvonatok. Az éjjeli idő: este 6-tól reggel 6-ig